

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ZA ROK 2018 ORAZ
MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
NA LATA 2016-2020 ZA ROK 2018**

Jelenia Góra, marzec 2019 rok

Miasto Jelenia Góra realizuje zadania, określone ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, tj. w ramach corocznie uchwalanego przez Radę Miejską, Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program ma na celu:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspakajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności do alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Od roku 2005 do zadań własnych Miasta należy również wykonywanie zadań określonych ustawą z dnia 19 września 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2020, Rada Miejska Jeleniej Góry przyjęła uchwałą Nr 162.XXII.2016 z dnia 28 stycznia 2016 roku.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok został przyjęty uchwałą Nr 441.LI.2018 z dnia 15 maja 2018 roku.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez organ zezwalający, w przypadku Jeleniej Góry przez Prezydenta Miasta.

Uchwałą Nr 469.LV.2018 z dnia 28 sierpnia 2018 roku, Rada Miejska Jeleniej Góry ustaliła maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Miasta Jelenia Góra.

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży została ustalona na poziomie:

- 1) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – 130,
- 2) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 85,
- 3) powyżej 18% zawartości alkoholu – 90.

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży została ustalona na poziomie:

- 1) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – 170,
- 2) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 165,
- 3) powyżej 18% zawartości alkoholu – 160.

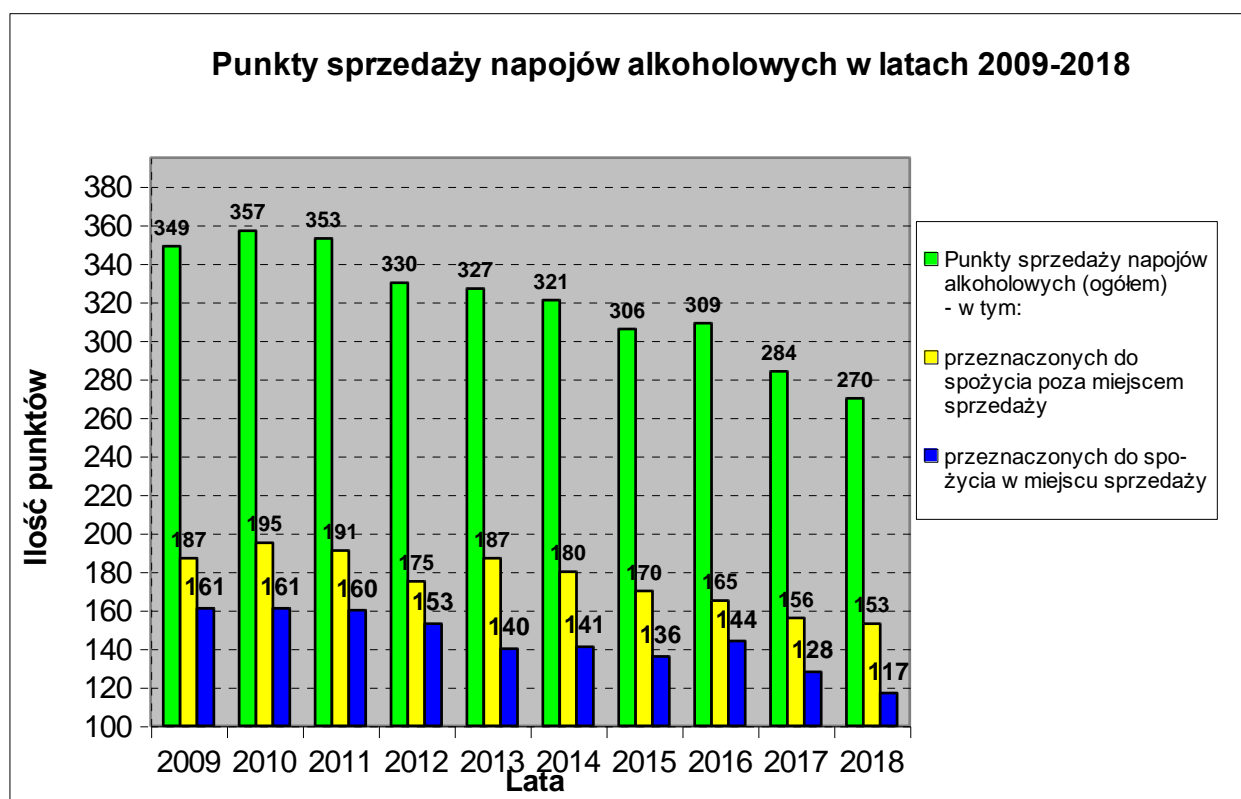
Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku liczba wszystkich punktów sprzedaży alkoholu w Jeleniej Górze, przedstawia się następująco:

- **Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), w tym:** - 153
 - do 4,5% alkoholu oraz na piwo - 146

- powyżej 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa - 147
- powyżej 18% alkoholu - 136
- **Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne), w tym: - 117**
 - do 4,5% alkoholu oraz na piwo - 117
 - powyżej 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa - 84
 - powyżej 18% alkoholu - 76

Zmiany w ilości i strukturze punktów zajmujących się sprzedażą alkoholu do spożycia na miejscu i do spożycia na wynos na przestrzeni lat 2009 – 2018 przedstawia się następująco:

Wykres nr 1

źródło: dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Jak wynika z wykresu nr 1 od 2011 roku utrzymuje się tendencja spadkowa ogólnej ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Nadal utrzymuje się tendencja zmniejszającej się ilości punktów sprzedaży alkoholu w punktach przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – sklepy. Zmniejsza się również ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – lokale gastronomiczne. Zmniejszająca się liczba sklepów w których prowadzona była sprzedaż alkoholu wynika z likwidacji małych sklepów spożywczych na rzecz sklepów wielkopowierzchniowych, supermarketów, jak również zmniejszającej się liczby mieszkańców Jeleniej Góry oraz

powstanie nowych supermarketów i sklepów wielkopowierzchniowych, w których mieszkańcy i turyści chętnie robią zakupy ze względu na wygodę (ogólnodostępne parkingi, kompleksowość zakupów), cenę alkoholu i duży jego wybór. Mniejsze dochody ze sprzedaży alkoholu w małych punktach sprzedaży mogą powodować, że niektórym sprzedawcom nie opłaca się prowadzić działalności o niewielkiej rentowności, pomimo ogólnego wzrostu przychodów z opłat za wydane zezwolenia.

Ilość środków finansowych wpływających do budżetu Miasta z tego tytułu ilustruje poniższa tabela nr 1.

Tabela nr 1

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Wysokość środków finansowych pochodzących z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	1 996 342	1 958 838	1 951 032	1 944 450	1 969 991	2 068 128	2 126 830	2 156 307	2 128 849	2 154 083

źródło: dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych po kilkuletniej tendencji spadkowej dochodów z tytułu opłat za wydanie i korzystanie z zezwoleń od roku 2014 następuje wzrost dochodów przekraczający corocznie poziom 2 mln zł. Osiągnięte dochody w 2018 roku kształtują się na poziomie roku 2016.

Wpływ na zwiększone dochody prawdopodobnie mają: zwiększenie rzetelności i nie zaniżanie przez przedsiębiorców w składanych oświadczeniach danych o wielkości sprzedaży alkoholu za rok ubiegły oraz sklepy wielkopowierzchniowe i supermarkety.

W 2018 roku wydano 177 zezwoleń, w tym dla placówek handlowych 97, dla zakładów gastronomicznych 80. Ponadto wydano 6 zezwoleń przedsiębiorcom, których działalność polega na organizacji przyjęć oraz 30 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż alkoholu podczas imprez organizowanych na terenie Miasta. W okresie sprawozdawczym nie wydawano zezwoleń jednorazowych jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych.

Ogółem w 2018 roku na terenie Miasta było ważnych 706 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym 429 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 277 na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Ponadto w okresie sprawozdawczym wydano dwie decyzje o cofnięciu zezwolenia oraz wydano 57 decyzji stwierdzających wygaszenie ze względu na:

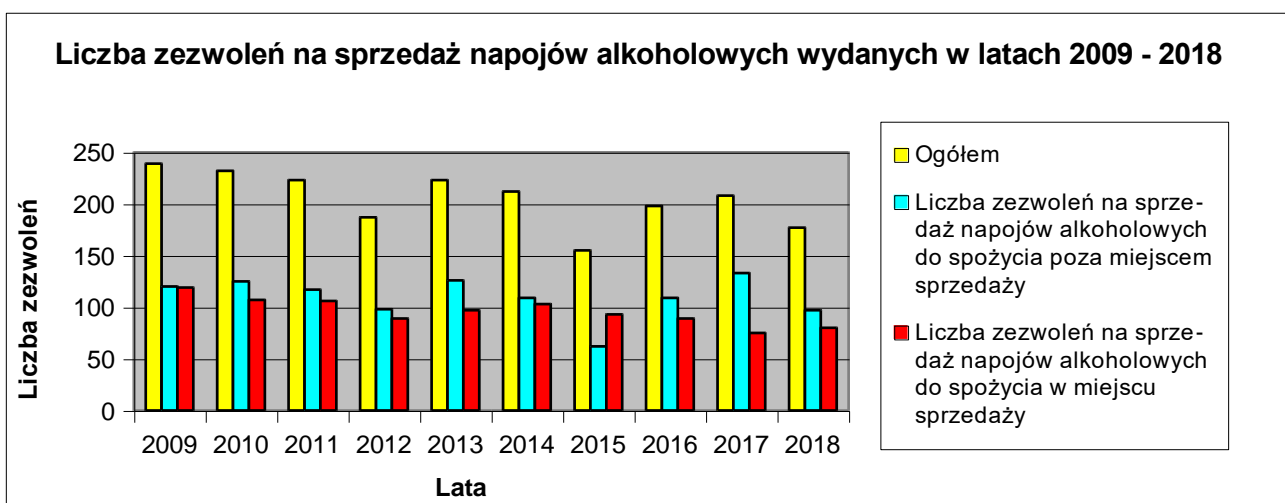
- likwidację punktu sprzedaży alkoholu – 44,
- niezłożenia oświadczenia i wniesienia opłaty – 10,
- zmianę składu wspólników spółki cywilnej – 3.

Tabela nr 2 i Wykres nr 2 przedstawia liczbę wydanych zezwoleń w poszczególnych latach z uwzględnieniem podziału na zezwolenia na sprzedaż w miejscu spożycia i poza miejscem spożycia alkoholu. W roku 2018 ilość wydanych zezwoleń w stosunku do roku 2017 zmniejszyła się. Wahania w ilości wydanych zezwoleń wynikają między innymi z terminów utraty ważności ze względu na okres na jaki zostały wcześniej wydane zezwolenia.

Tabela nr 2

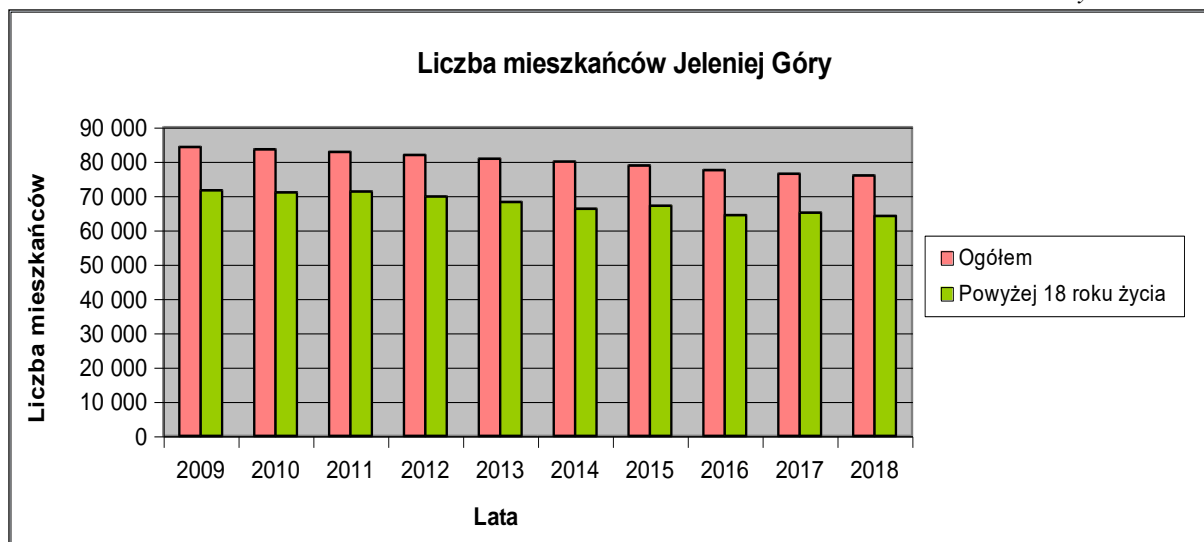
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w latach 2009-2018										
Wydane zezwolenia	Lata									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ogółem	239	232	223	187	223	212	155	198	208	177
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży	120	125	117	98	126	109	62	109	133	97
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży	119	107	106	89	97	103	93	89	75	80

Wykres nr 2

źródło: dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Malejąca liczba ludności Jeleniej Góry (wykres nr 3), nie skutkuje zmniejszeniem dochodów pochodzących z wydanych opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Sklepy wielkopowierzchniowe oraz supermarkety przejmując rynek sprzedaży napojów alkoholowych po likwidowanych sklepach wpływają na ograniczenie zjawiska malejących dochodów z opłat za korzystanie z wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Pozytywnym zjawiskiem przenoszenia sprzedaży alkoholu z małych lokalnych sklepów, jest rygorystyczne przestrzeganie przepisów o niesprzedawaniu alkoholu osobom niepełnoletnim przez supermarkety i sklepy wielkopowierzchniowe oraz prawidłowe prowadzenie ewidencji sprzedaży alkoholu i niezaniżanie dochodów z tego tytułu, co ma wpływ na rzetelne wyliczenie opłaty za korzystanie z wydanych zezwoleń. Ponadto, w sklepach wielkopowierzchniowych i supermarketach dokonują zakupów nie tylko mieszkańcy Jeleniej Góry ale również mieszkańcy okolicznych gmin oraz turyści odwiedzający nasze miasto.

źródło: dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W Jeleniej Górze działają 3 punkty sprzedaży alkoholu sprzedające alkohol przeznaczony do spożycia poza miejscem sprzedaży (handel detaliczny), które zostały zwolnione z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu z powodu zatrudniania osób niepełnosprawnych. Zwolnienie z opłat dotyczyło jednego podmiotu firmy DUKO Sp. Jawna D. Drapiej, A. Dawiec, który prowadzi jeden sklep detaliczny Delikatesy DiD przy ul. Solnej 2 oraz dwa stoiska sprzedaży detalicznej w hurtowniach alkoholu przy ul. Jana Sobieskiego 60 i ul. Wincentego Pola 31. Zwolnienie wynika z przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 roku art. 31, ust. 1, pkt. 2. Firma DUKO ma status Zakładu Pracy Chronionej. Kwota zwolnień w 2018 roku wyniosła 53.875,97 zł.

Źródłem finansowania zadań określonych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii, są dochody pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu. W trakcie roku budżetowego do budżetu Miasta wpłynęły środki finansowe z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego na realizację zadań z tytułu przeciwdziałania narkomanii w wysokości 10.000 zł, które zwiększyły środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu profilaktyki narkotykowej.

W 2018 roku na realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia dotyczących zadań z zakresu zwalczania narkomanii oraz przeciwdziałania alkoholizmowi zaplanowano środki w wysokości 2.403.000 zł. W trakcie roku budżetowego plan został zwiększony do kwoty 2.472.900 zł, z tego na:

- profilaktykę narkotykową	84.100 zł
- profilaktykę alkoholową	752.600 zł
- prowadzenie świetlic środowiskowych	306.670 zł
- organizację wypoczynku letniego i zimowego	502.440 zł
- prowadzenie klubu abstynenta	75.000 zł
- działalność sportową	694.690 zł
- obsługę realizacji zadań	57.400 zł

Na koniec roku budżetowego wpływy do budżetu z tytułu opłat za wydane zezwolenia wyniosły 2.154.083,19 zł i były wyższe od zaplanowanych o kwotę 154.083,19 zł.

Wykonanie wydatków na koniec okresu sprawozdawczego wyniosło 2.430.342,87 zł, co stanowi 98,3% planu po zmianach.

Dysponentami środków przeznaczonych na realizację zadań określonych w Programach były wydziały Urzędu Miasta oraz jednostki organizacyjne, tj: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Straż Miejska. Wykonanie wydatków przez poszczególnych dysponentów przedstawia tabela nr 1.

Wykonanie wydatków według dysponentów

Tabela nr 3

Lp.	Dysponent	Plan uchwalony	Plan po zmianach	Wykonanie
1	2	3	4	5
1.	Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych	1 022 750	1 028 750	992 779,37
2.	Wydział Edukacji i Sportu	347 250	236 050	232 600,54
3.	Wydział Inwestycji i Zamówień Publicznych	473 000	575 890	573 596,96
4.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	560 000	628 210	627 366,14
5.	Straż Miejska	0	4 000	3 999,86
	Razem:	2 403 000	2 472 900	2 430 342,87

W 2018 roku najwięcej środków finansowych było w dyspozycji Wydziału Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych, który był głównym koordynatorem i realizatorem wszystkich zadań zleczanych organizacjom pozarządowym w drodze konkursów ofert, a także prowadzącym bieżącą obsługę Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Drugim w kolejności, ze względu na ilość środków, dysponentem był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w strukturach którego znajduje się Dział Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom, który zajmuje się zadaniami z zakresu profilaktyki wskazującej oraz pomocą ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest corocznie organizatorem letniego wypoczynku dla dzieci a także prowadzi świetlicę środowiskową dla dzieci „Jelonek”.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono konkursy ofert dotyczące zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi na zadania z zakresu:

- 1) **Profilaktyka narkotykowa** – akcje informacyjno-edukacyjne dotyczące uzależnień narkotykowych, działania profilaktyczne skierowane do osób zagrożonych uzależnieniem narkotykowym oraz do dzieci i młodzieży eksperymentującej ze środkami narkotycznymi;
- 2) **Świetlice środowiskowe** - prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, zajęć terapii pedagogicznej i socjoterapii dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.
- 3) **Wypoczynek** – organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych patologią uzależnień. Zadanie realizowane podczas ferii letnich i zimowych oraz w czasie przerw świątecznych wraz z realizacją programów profilaktycznych.
- 4) **Kluby Abstynenckie** - prowadzenie klubu abstynenta dla mieszkańców Jeleniej Góry.

W wyniku rozstrzygnięcia konkursów podpisano 13 umów z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań z zakresu zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Wykonanie wydatków ujętych w uchwale budżetowej na rok 2018, wynikających z Programów, przedstawia tabela nr 2.

Wykonanie zadań wynikających z MPPiRPA oraz MPPN za 2018 rok

Tabela nr 4

Lp	Zadanie	Plan uchwalony	Plan po zmianach	Wykonanie
1	2	3	4	5
1.	Profilaktyka narkotykowa - akcje informacyjno-edukacyjne dotyczące uzależnień narkotykowych, działania profilaktyczne skierowane do osób zagrożonych uzależnieniem narkotykowym dla dzieci i młodzieży eksperymentującej ze środkami narkotycznymi	80 000	84 100	71 357,58
2.	Profilaktyka - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży; propagowanie trzeźwego stylu życia	677 000	752 600	751 916,90
3.	Świetlice środowiskowe - prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, zajęć terapii pedagogicznej i socjoterapii dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym	340 500	306 670	297 855,81
4.	Wypoczynek - organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych patologią uzależnień. Zadanie realizowane podczas ferii letnich i zimowych oraz w czasie przerw świątecznych wraz z realizacją programów profilaktycznych	470 000	502 440	490 738,78
5.	Kluby abstynenckie, punkty konsultacyjne, centra pomocy - prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, prowadzenie punktów konsultacyjnych, poradnictwa, zajęcia terapeutyczne	75 000	75 000	74 999,46
6.	Działalność sportowa - prowadzenie działań profilaktycznych poprzez działalność sportową skierowaną do dzieci i młodzieży	703 000	694 690	690 935,76
7.	Obsługa realizacji zadań wynikających z MPPiRPA - organizacja otwartych konkursów na realizację zadań, opinie biegłych lekarzy, delegacje, szkolenia i wynagrodzenia dla członków Komisji, akcje edukacyjno-informacyjne dotyczące uzależnień	57 500	57 400	52 538,58
	Razem:	2 403 000	2 472 900	2 430 342,87

Szczegółowe wykonanie wydatków zawarte jest w sprawozdaniu budżetowym za rok 2018.

1. Profilaktyka narkotykowa

W ramach działań związanych z prowadzeniem profilaktyki narkotykowej wydatkowano ogółem 71.357,58 zł, co stanowi 84,8% planu po zmianach.

Z powyższych środków na kwotę 26.000 zł dofinansowano działalność Stowarzyszenia „MONAR”, który realizował zadanie pn. „Pomagać razem – Monar Jelenia Góra 2018”. Celem realizowanego programu było:

- ograniczenie czynników ryzyka używania narkotyków związanych ze środowiskiem rodzinnym lub rówieśniczym;

- ograniczenie podejmowania zachowań ryzykownych;
- poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego osób zagrożonych narkomanią;
- kształtowanie przekonań normatywnych dotyczących narkotyków oraz promocja postaw prozdrowotnych;
- rozwiązywanie sytuacji kryzysowych związanych z używaniem narkotyków;
- osiągnięcie i utrzymanie abstynencji narkotykowej;
- zapobieganie rozwojowi uzależnienia od substancji psychoaktywnych;
- ograniczenie częstości używania lub zmiana wzorców konsumpcji;
- wzmocnienie umiejętności rodzin w zakresie radzenia sobie z problemem narkomanii w rodzinie oraz rozwiązywania sytuacji kryzysowych w rodzinie, związanych z problemem narkotykowym.

Cele były realizowane poprzez prowadzenie:

- grup wsparcia dla młodzieży;
- poradnictwa rodzinnego;
- indywidualnych rozmów motywujących w ramach programu wczesnej interwencji FreD;
- warsztatów wczesnej interwencji – grupowe sesje dla uczestników programu FreD;
- programu wzmacniania rodziny.

Łącznie z programu skorzystało 280 osób. Każdy uczestnik mógł skorzystać z więcej niż jednej formy oddziaływań.

Liczba osób objęta poszczególnymi działaniami przedstawia się następująco:

- grupy wsparcia – 37 osób, zrealizowano 96 godzin,
- poradnictwo rodzinne – 93 osoby, zrealizowano 60 godzin,
- indywidualne rozmowy motywujące – 72 osoby, zrealizowano 72 godziny,
- warsztaty wczesnej interwencji – 72 osoby, zrealizowano 48 godzin,
- program wzmacniania rodziny – 32 osoby, zrealizowano 84 godziny.

W ramach przeciwdziałania narkomanii zostało dofinansowane działanie pod nazwą: „Prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego ds. HIV/AIDS”, w ramach którego wykonanych zostało 729 anonimowych i bezpłatnych badań wykrywających zakażenie HIV połączone z poradnictwem okołotestowym. Ponad 70% zgłaszających się do badań stanowią kobiety, w większości kobiety w ciąży oraz ich partnerzy. Związane jest to ze wzrostem świadomości i wiedzy społeczeństwa dotyczącej HIV/AIDS.

Realizatorem zadania od 2009 roku jest Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej Oddział Terenowy w Jeleniej Górze, które współpracuje z Krajowym Centrum ds. HIV/AIDS. Krajowe Centrum przekazuje nieodpłatnie testy przesiewowe, które są wykorzystywane do przeprowadzenia badań. Poradnictwem okołotestowym zajmuje się doradca legitymujący się certyfikatem Krajowego Centrum na prowadzenie konsultacji i porad związanych z testowaniem i profilaktyką w zakresie HIV/AIDS.

Na prowadzenie Punktu w 2018 roku wykorzystano środki w kwocie 33.994,27 zł z tego; dotacja z budżetu Miasta wynosiła 23.994,27 zł a dotacja z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego - 10.000 zł. Dzięki wsparciu finansowemu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, które zostało przeznaczone na wynagrodzenia doradcy i pielęgniarki, wykonanie analiz laboratoryjnych oraz zakup środków medycznych, Punkt mógł działać całorocznie prowadząc badania dwa razy w tygodniu tj. w środę i piątek.

2. Profilaktyka alkoholowa

W okresie sprawozdawczym na realizację zadań z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu wydatkowano kwotę 751.916,90 zł, w tym 391.484,84 zł przeznaczono na dofinansowanie działalności Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom. Dział ten prowadził działania terapeutyczne dla osób znajdujących się w kryzysie emocjonalnym związanym z problem uzależnień i przemocy w rodzinie. Z usług tego Działu korzystały ofiary i sprawcy przemocy w rodzinie zamieszkali na terenie Jeleniej Góry. Przez cały rok prowadzone były wizyty interwencyjne dotyczące uzależnienia i przemocy domowej. Działał również telefon interwencyjny dla osób będących w kryzysie. Realizowano program edukacyjno-korekcyjny dla sprawców przemocy.

W ramach realizacji zadań związanych z profilaktyką alkoholową w okresie sprawozdawczym dofinansowano:

- prowadzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i alkoholu osadzonych w Areszcie Śledczym w Jeleniej Górze. Program realizowany był przez terapeutę ds. uzależnień p. Ryszarda Pabiś. W zajęciach grupy uczestniczyli osadzeni, odbywających karę pozbawienia wolności za popełnione przestępstwa głównie pod wpływem alkoholu. Udział w zajęciach był dobrowolny. Do udziału w terapii osadzeni byli kwalifikowani przez psychologa więziennego. W 2018 roku w zajęciach uczestniczyło 10 osadzonych;
- działania resocjalizacyjne i edukacyjne z zakresu sztuki teatralnej dla więźniów z problemem alkoholowym „Teatr za Murem”. Osadzeni brali udział w próbach warsztatowych przygotowując sztukę Marcina Murawskiego pt. „Diabły”. Wypracowano 96 godzin. Zajęcia odbywały się w pierwszym półroczu 2018 r. raz w tygodniu po dwie godziny, natomiast od września do listopada dwa razy w tygodniu po dwie godziny. Prezentacja spektaklu odbyła się w styczniu 2019 roku. Zadanie realizowane przez Teatr im. Cypriana Kamila Norwida;
- działania profilaktyczne i wpływające na utrzymanie abstynencji od alkoholu – poprzez działalność artystyczną osób uzależnionych - teatr „Karawana” działający przy Miejskim Domu Kultury „Muflon” w Jeleniej Górze;
- działania profilaktyczne dotyczące uzależnień poprzez organizację zajęć integracyjno-kulturalnych dla dzieci pn. „Skok w Blok 2018”. W ramach projektu przez 6 dni w namiocie cyrkowym w różnych częściach Miasta odbyły się warsztaty teatralne, lalkowe i cyrkowe, gry, zabawy, animacje, spektakle, kino plenerowe. Łącznie w projekcie wzięło udział około 1.200 dzieci;
- działania profilaktyczne poprzez organizację dodatkowych zajęć pozalekcyjnych w Zespole Szkół Technicznych „Mechanik”. W ramach zadania „Technicznie Najlepsi” organizowano zajęcia modelarskie, na których uczniowie uczyli się budowania prostych modeli samolotów, okrętów i samochodów;
- Straż Miejską, która zorganizowała w Szkole Podstawowej Nr 6 „Festyn plenerowy – Rodzina”, działania prewencyjne dla dzieci i rodziców na terenie Placu Ratuszowego, Placu Piastowskiego i ośrodka sportowego w Sobieszowie w ramach zadania

pn. „Bezpieczne wakacje” oraz XVIII akcję charytatywną „Zostań z nami Św. Mikołajem – Godne Dzieciństwo”.

Na tablicy Wydziału Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych były udostępniane broszury dotyczące: uzależnienia od alkoholu, procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, procedury „Niebieska karta”, przemocy w rodzinie, wpływu uzależnienia na życie rodziny, radzenia sobie z przemocą. Były one również dostępne w Dziale Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Broszury rekomendowane są przez Instytut Psychologii Zdrowia, Narodowy Program Zdrowia oraz Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Świetlice środowiskowe

W 2018 roku na terenie Miasta Jeleniej Góry 7 świetlic środowiskowych było dofinansowanych środkami alkoholowym w kwocie ogółem 297.855,81 zł.

Na ogólną liczbę 7 świetlic przypadają:

- 3 prowadzone przez organizacje pozarządowe, w tym 1 przez parafię rzymskokatolicką;
- 2 prowadzone przez szkoły;
- 1 prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 1 prowadzona przez Osiedlowy Dom Kultury.

Łącznie do świetlic uczęszczało ok. 200 dzieci.

Zadania realizowane przez świetlice środowiskowe:

- a) prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych w godzinach pozalekcyjnych;
- b) dożywianie dzieci;
- c) pomoc w odrabianiu lekcji;
- d) pomoc w rozwiązywaniu problemów w szkole, w rodzinie i w grupie rówieśniczej;
- e) zapewnienie wsparcia dla dzieci mających problemy wychowawcze i edukacyjne;
- f) zapewnienie wsparcia dla rodziców mających problemy wychowawcze z dziećmi;
- g) wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- h) prowadzenie zajęć plastycznych, muzycznych, sportowych, kulinarnych, tanecznych, teatralnych itp.;
- i) organizowanie wycieczek, konkursów i różnego rodzaju zabaw;
- j) prowadzenie działań integracyjnych, wychowawczych i profilaktycznych;
- k) pomoc socjalna;

4. Wypoczynek

W 2018 roku 6 organizacji pozarządowych w okresie wakacji zorganizowało wypoczynek dla dzieci w formie półkolonii, kolonii wyjazdowych i obozów. Liczba dzieci korzystających z tej formy wypoczynku wynosiła 600 dzieci.

Ponadto wypoczynek dla dzieci w formie półkolonii był organizowany przez jeleniogórskie instytucje kultury. Łącznie w okresie ferii zimowych i letnich instytucje kultury objęły tą formą wypoczynku około 1000 dzieci. Wypoczynek dla dzieci w okresie letnim i zimowym organizowały również placówki oświatowo-wychowawcze znajdujące się na terenie Miasta, oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, łącznie dla około 1100 uczestników.

Ogólnie na organizację wyżej wymienionych form wypoczynku w 2018 roku wydatkowano z budżetu Miasta 490.738,78 zł.

5. Kluby abstynenckie

Na terenie Jeleniej Góry od wielu lat działa Klub Abstynenta prowadzony przez Centrum Pomocy Uzależnionym od Alkoholu "Boberek" w Jeleniej Górze. W 2018 roku na działalność klubu wydatkowano 45.000 zł, finansowane w całości ze środków budżetowych Miasta. W klubie od poniedziałku do piątku od godz. 16:00 do godz. 20:00 funkcjonował punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu. Podstawowym zadaniem tego punktu było udzielanie informacji o działalności klubu, sposobie podjęcia leczenia, wskazanie ośrodków terapeutycznych, grup wsparcia czy grup „AA” na terenie Miasta Jeleniej Góry oraz innych miejscowości.

W każdy czwartek od godz. 17:00 do godz. 19:00 działała grupa edukacyjno – terapeutyczna, która zrealizowała 96 godzin spotkań. Również w czwartki osoby zainteresowane mogły skorzystać z pomocy terapeuty ds. uzależnień w czasie indywidualnych rozmów.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 50 rozmów z osobami szukającymi pomocy, udzielono 35 porad telefonicznych i 47 porad przez Internet. Na terenie klubu w każdy piątek odbywały się spotkania grupy AA Kastor. Klub był otwarty dla wszystkich potrzebujących pomocy. Od wielu lat Klub jest organizatorem Ogólnopolskich Zlotów Rodzin Abstynenckich.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze, w 2018 r. objął opieką 1853 rodziny, w tym 128 rodzin z problemem alkoholowym. Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS ze względu na alkoholizm wyniosła 88. Powyższe dane obrazuje tabela:

Tabela nr 5

Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS (ogółem):	1853
Liczba rodzin z problemem alkoholowym, którym MOPS udzielił pomocy:	128
Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS ze względu na alkoholizm:	88

źródło: dane MOPS

Udzielanie pomocy osobom i rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, prawnej, terapeutycznej oraz pomocy na rzecz powrotu do społeczności. W 2018 r. odbyło się 640 godzin terapii dla osób uzależnionych od alkoholu. Grupa osób uczestniczących w terapii liczyła od 10 do 20 osób. Przeprowadzono 28 wywiadów środowiskowych w rodzinach z problemem alkoholowym. Z dyżurów wstępnego motywowania do podjęcia leczenia odwykowego dla osób z problemem alkoholowym skorzystało 66 osób, w sumie odbyło się 158 godzin dyżurów. Sporządzono 14 opinii psychologicznych oraz 4 opinie psychiatryczne. Pomocy prawnej udzielono dla 29 osób z problemem alkoholowym. Dane obrazuje poniższa tabela:

Tabela nr 6

Terapia dla osób uzależnionych od alkoholu:	W sumie odbyło się 640 godziny terapii. Grupa liczyła od 10 do 20 osób.
Wywiady środowiskowe w rodzinach z problemem alkoholowym:	Przeprowadzono 28 wywiadów.
Dyżur wstępnego motywowania do podjęcia leczenia odwykowego dla osób z problemem alkoholowym:	W sumie odbyło się 158 godzin dyżuru, z którego skorzystało 66 osób: - 31 osób uzależnionych, - 35 osób współuzależnionych.
Opinie psychologiczne i psychiatryczne w przedmiocie uzależnienia od alkoholu:	Sporządzono: 14 opinii psychologicznych oraz 4 opinie psychiatryczne.
Pomoc prawna dla osób z problemem alkoholowym:	W sumie z pomocy prawnej skorzystało 29 osób: - 4 osoby uzależnione, - 25 osób współuzależnionych.

Źródło: dane MOPS w Jeleniej Górze

6. Działalność sportowa

W 2018 roku były realizowane zadania w zakresie wspierania rozwoju bazy niezbędnej dla prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowo - profilaktycznych, z tego:

- „Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2, ul. Gimnazjalna – remont sali gimnastycznej wraz z węzłem sanitarnym i kanalizacją deszczową” – kwota 573.596,96 zł,
- wymiana stolarki okiennej w Szkole Podstawowej Nr 8 – kwota 34.800 zł,
- remont sali gimnastycznej w szkole Podstawowej Nr 15 – 61.538,80 zł,
- remont boiska wielofunkcyjnego w Zespole szkół Ogólnokształcących Nr 2 – 21.000 zł.

7. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W 2018 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 21 spotkań plenarnych, na których zajmowano się m.in.

- inicjowaniem i oceną zadań programowych oraz ich monitorowaniem;
- oceną i kwalifikacją wniosków dotyczących skierowania do podjęcia leczenia odwykowego;
- wskazywaniem kierunków oddziaływania społecznego, w tym wypracowanie informacji o zagrożeniach wynikających z nadużywania alkoholu oraz możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy przez osoby uzależnione i współuzależnione;
- oceną programów profilaktycznych i edukacyjno-informacyjnych oferowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty dotyczących dofinansowania realizowanych programów skierowanych na przeciwdziałanie uzależnieniom;
- opiniowaniem wniosków w sprawie uzyskania zezwolenia na sprzedaż alkoholu w placówkach handlowych i gastronomicznych.

W okresie sprawozdawczym prowadzono również działalność profilaktyczną poprzez dystrybucję materiałów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, przeciwdziałania narkomanii, przemocy w rodzinie, przeciwdziałania zakażeniom HIV/AIDS i innym uzależnieniom behawioralnym. Ulotki, broszury i informatory były rozprowadzane wśród mieszkańców poprzez pracowników Działu Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania

Przemocy i Uzależnieniom, poprzez wyłożenie na tablicy ogłoszeń zamieszczonej przy Wydziale Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych oraz podczas imprez plenerowych organizowanych na terenie Jeleniej Góry.

W 2018 r. do Komisji wpłynęło 100 wniosków w sprawie wszczęcia procedury zobowiązania do leczenia, z tego:

Tabela nr 7

l.p	Wnioskodawca	Ilość wniosków
1.	Członkowie rodzin	33
2.	Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze	3
3.	Komisariat Policji w Jeleniej Górze	28
4.	Centrum Opieki Nad Dzieckiem „Dąbrówka”	1
5.	Zarząd Wspólnoty Mieszkaniowej	2
6.	Dział Pomocy Środowiskowej	4
7.	Dział Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom	29
	Razem	100

źródło: dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wystosowano 196 wezwań na rozmowy motywująco- wyjaśniające do łącznie 90 osób. W związku z niestawieniem się wezwanych osób na rozmowę, lub potrzebą ponownego przeprowadzenia rozmowy motywującej, uczestnicy postępowania o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, byli ponownie wzywani na rozmowę. Łącznie na rozmowy motywująco-wyjaśniające do MKRPA zgłosiło się 50 osób. Komisja skierowała 44 wnioski do Sądu Rejonowego Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Jeleniej Górze w celu zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Przeprowadzono również około 30 rozmów z członkami rodzin w związku z występującym w rodzinie problemem alkoholowym.

8. Monitorowanie realizacji Programu

- 1) ilość wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu – 67;
- 2) ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – 177;
- 3) ilość wniosków wpływających do Komisji o skierowanie na leczenie odwykowe – 100;
- 4) ilość przeprowadzonych rozmów motywujących – 50;
- 5) liczba świetlic środowiskowych – 7;
- 6) liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach odbywających się w świetlicach realizujących program oświatowo-wychowawczy – ok. 200 dzieci;
- 7) liczba innych form działalności profilaktycznej – 3;
- 8) liczba uczestników w innych formach działalności profilaktycznej – ok. 800 osób;
- 9) liczba osób biorąca udział w programach realizowanych przez Klub Abstynenta – ok. 650 osób;
- 10) liczba osób korzystająca z porad w Dziale Interwencji Kryzysowej, Przeciwdziałania Przemocy i Uzależnieniom MOPS – 238 osób;
- 11) liczba organizacji pozarządowych realizująca Program – 11 organizacji;
- 12) liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży alkoholu – ok. 280 osób;

- 13) liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu – 20;
- 14) liczba przeszkolonych sprzedawców – 0 osób.

Sporządziła:
Magdalena Wiśniewska